

ლიდერობის გიგლიური გააზრების შესახებ

DOI - 10.36962/ecs105/3/2022-346

მერაბ მიქელაშვილი

ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი,
სტუ პროფესორი,
m.mikelashvili@gtu.ge

რეზიუმე

ლიდერობის საკითხის შესწავლა აჩვენებს, რომ არ არსებობს ლიდერობის ერთიანი გაგება და ტიპი, რომ სხვადასხვა დრო, პერიოდი, კულტურული და სოციალური კონტექსტი ითხოვს ლიდერის გარკვეულ ტიპს. სოციალურ-პოლიტიკურ და რელიგიურ-იდეოლოგიურ კონტექსტს ან ისტორიულ პერიოდს შეუძლია დროებით მოახდინოს გარკვეული ტიპის ლიდერის აქტუალიზაცია და წინა პლანზე წამოაყენოს ლიდერის გარკვეული ტიპი, ამასთან ხაზი გაუსვას რაიმე ნიშანს მის იმიჯსა და ხასიათში, სხვა ნიშნის ხარჯზე. თუმცა, უნდა გვახსოვდეს, რომ შეიძლება ეს აქცენტი სულაც არ იყოს სწორი და ლიდერის ეს ტიპი ერთადერთი შესაძლებელი.

ზოგიერთისთვის ლიდერობა არის გარკვეული წარმატება, რომელიც იზომება რაოდენობრივი და ხელშესახები მიღწევებით. სხვებისთვის ლიდერობა არის გარკვეული პრინციპების აღმოჩენა, რომლის მიხედვითაც მათ მიაღწიეს გარკვეულ წარმატებას, რაღაც მნიშვნელოვანს ცხოვრებაში. სხვებისთვის ლიდერული წარმატება იმაში კი არ არის, რასაც მიაღწიეს, არამედ იმაში, თუ ვინ გახდნენ ცხოვრების გზაზე. ზოგიერთისთვის ცხოვრებისეული წარმატება და ლიდერობა ფასდება სხვების მიერ და სავარაუდოდ, სიკვდილის შემდეგ, რადგან მათ აღმოაჩინეს არა მხოლოდ ის, რისთვისაც ღირს ცხოვრება, არამედ ის, რისთვისაც შეიძლება მოკვდე და ამისთვის გაიღო ყველაზე ღირებული- სიცოცხლე, ისე, რომ არ იფიქრო წარმატებაზე და ლიდერობაზე. ლიდერობა ყოველთვის არ არის ის, რაც აღმოაჩინე

საკუთარ თავში, არამედ არის ის, რაც სხვებმა აღმოაჩინეს და აღიარეს შენში.

როდესაც საქმე ეხება ლიდერობას, განსხვავდება არა მხოლოდ განსაზღვრებები, თუ რა არის ლიდერი, არამედ ძირითადი საკითხები, რომლებიც აყალიბებენ ლიდერობის დეფინიციებს. გამოვთქვამთ ვარაუდს, რომ ბიზნესში და არა მხოლოდ ამ სფეროში, ლიდერობის საკვანძო საკითხი არის კითხვა, რომელიც ყოველთვის აწუხებდა ბევრს სხვადასხვა ლიდერებზე დაკვირვებისას: რატომაა, რომ ხშირ შემთხვევაში, ვისაც შეუძლიათ ხალხის ხელმძღვანელობა და ხალხი მზად არის, რომ გაჰყვეს ნებაყოფლობით, არ სურთ ლიდერობა, მაშინ როცა, ისინი, ვისაც აშკარად არა აქვთ სხვების ხელმძღვანელობის უნარი და ხალხი უხალისოდ მიჰყვება, ასე ვნებიანად რატომ ისწრაფვიან ლიდერობისკენ და ყველაფერს აკეთებენ იმისთვის, რომ ხშირად თამაშის წესების დარღვევითაც კი, მიაღწიონ შედეგს?

ლიდერობის ბიბლიური გააზრება, შეიძლება გახდეს ის გზამკვლევი, რომელიც ამ კითხვაზე პასუხის პოვნაში აუცილებლად დაგვეხმარება ზემოთ დასმულ შეკითხვაზე პასუხის ძიების გზაზე.

საკვანძო სიტყვები: ბიბლიური ლიდერობა, ლიდერის აზროვნება, ლიდერის სიმბოლური ტიპები, ზნეობრივი ლიდერი

ძირითადი ტექსტი

ბიბლიური ლიდერობა ყოველთვის ცდილობს უპასუხოს სამ კითხვას: ვინ, რა და როგორ. პირველი შეკითხვა ეხება არჩევანს, მეორე მისიას, მესამე კი დავალებას. მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ბიბლიაში ლიდერების ისტორია უცვლელად არის დაკავშირებული ცოდვების გამოსყიდვის ისტორიასთან. ანუ ლიდერების არჩევა ყოველთვის განპირობებული იყო ღვთის სასუფეველთან მიახლოების მიზნით-ძველ აღთქმაში სასუფეველს ჰქონდა სამომავლო იმედის დატვირთვა, ხოლო ახალ აღთქმაში მიდის მსჯელობა სასუფეველის შესახებ, რომელიც უკვე დამდგარია, ანუ ანმყოშია.

საინტერესოა ამ თვალსაზრისით, ორი სხვადასხვა იგავის

განხილვა -იოთამის (ძველი აღთქმა მსაჯულნი, 9:8-15) და ახალი აღქმის იგავი მთესავზე (მათეს სახარება 13:1-23). მათ შორისა არსებობს მსგავსება და განსხვავებები. განსხვავებები იმაში მდგომარეობს, რომ იგავი მთესავსზე იწყება უნაყოფო ნიდავით, ხოლო იგავი ხეებზე მთავრდება უნაყოფო კვრინჩხით. მსგავსება კი იმაშია, რომ როგორც იგავში მთესავსზე სხვადასხვა ნიადაგი, წარმოადგენს სხვადასხვა ადამიანების ტიპებს, ასევე იოთამის იგავში სხვადასხვა ხეები არის სხვადასხვა ტიპის ლიდერების სიმბოლოები, რომელთა არჩევასაც ხალხის გარკვეული ნაწილი უჭერს მხარს.

მანამ, სანამ დავაკონკრეტებთ, თუ რომელი ტიპის ლიდერს წარმოადგენს თითოეული ხე, გავიხსენოთ იგავის არსი:

„8. გადანყვითეს ერთხელ ხეებმა, მეფე აერჩიათ. უთხრეს ზეთისხილს: გახდი ჩვენი მეფე.

9. ზეთისხილმა უთხრა: დავთმო სიმსუფე, ჩემში რომ არის, ღმერთთაგან და კაცთაგან პატივდებული, და ხეებს გადავყვე?

10. უთხრეს ხეებმა ლელვს: მოდი, შენ იმეფე ჩვენზე.

11. ლელვმა უთხრა: დავთმო ჩემი სიტკბო, ჩემი კარგი ნაყოფი და ხეებს გადავყვე?

12. უთხრეს ხეებმა ვაზს: მოდი, შენ იმეფე ჩვენზე.

13. ვაზმა უთხრა: დავთმო ჩემი წვენი, ღმერთთათვის და კაცთათვის შვების მომგვრელი, და ხეებს გადავყვე?

14. ბოლოს უთხრა ყველა ხემ კვრინჩხს: მოდი, შენ იმეფე ჩვენზე.

15. უთხრა კვრინჩხმა ხეებს: თუ მართლა გინდათ თქვენი მეფე გავხდე, ჩემს ჩრდილს შემოეფარეთ. არადა, ამოვარდება კვრინჩხიდან ცეცხლი და შთანთქავს ლიბანის ნაძვებს.“

თუ სხვა ხეებმა უარი თქვეს ლიდერობაზე, რადგან მათ თავისი ნაყოფით უკვე მოიტანეს გარკვეული სარგებელი, უნაყოფო და უსარგებლო ეკალი - კვრინჩხი, დათანხმდა და დაიწყო დაპირება და მუქარა იმით, რაც არ ჰქონდა. ჩნდება ლოგიკური კითხვა: რას შეიძლება ნიშნავდეს ეს ყველაფერი? ნაყოფიერი ხეების სახეები, როგორიცაა ზეთისხილი, ლელვის ხე და ვაზი, ფართოდ გამოიყენება ბიბლიურ ტრადიციაში.

სამივე ხე, ან მათი ნაყოფი გვხვდება დაბადების პირველ თერთმეტ წიგნში. მაგალითად ადამისა და ევას პირველი სამოსი ლელვის ფოთლებისგან გაკეთდა **(დაბადება 3:7)**, წარღვნის შემდეგ მტრედს ნოესთან ახალი ზეთისხილის ნედლი რტო მიაქვს **(დაბადება 8:11)**, ხოლო კიდობნიდან გამოსვლის შემდეგ დაინყო ნოემ მინისმუშაკობა და გააშენა ვენახი. **(დაბადება 9:20)**. წინასწარმეტყველურ ტრადიციაში და იესოს სწავლებებში ეს სახეები ასევე წარმოდგენილია და განასახიერებს ხალხის ნაყოფიერების ან უნაყოფობის სიმბოლოს **(ოსია წინასწარმეტყველი 14:6-7; აბაკუმ წინასწარმეტყველი 3:17; მათეს სახარება 21:19; იოანეს სახარება 15:1-13)**.

ბუნებრივია ჩნდება კითხვა - რა კავშირი აქვს ამ ყველაფერს ლიდერობის ტიპებთან?

უძველესი დროიდან აღმოსავლეთში, როდესაც ბრძენკაცები და სწავლულები ირჩევდნენ ხალხის მეფეს / ლიდერს, ისინი ყოველთვის ეძებდნენ მათ შორის ყველაზე ღირსეულს, ადამიანს, რომელსაც შეეძლო პირად და თავის უშუალო გარემოცვის ინტერესებზე მაღლა დადგომა და მიზნებით ხელმძღვანელობა, რომლებიც ემსახურებოდა საერთო კეთილდღეობას.

იმის მიხედვით, თუ რას განასახიერებდნენ იმ დროს იგავში მოტანილი ხეები, ჩვენ მივიღებთ ლიდერის გარკვეულ ტიპს, ერთადერთი შენიშვნით, რომ სიმბოლიზმიც და ტიპოლოგიაც პირობითია.

ზეთისხილის ხის გამოსახულება, ყოველთვის იყო სიკეთის, კეთილშობილების და სიბრძნის სიმბოლო. შემთხვევითი არ არის, რომ მისი ზეთი მეფეებისა და მღვდლების საცხებლად გამოიყენებოდა, რაც მათი ბრძნული მმართველობისა და მსახურების სიმბოლო და იმედი იყო. მას გამოჯანმრთელებისა და განსაკურნებლად სცხებდნენ ავადმყოფებსაც. რაბინების აზრით, ზეთისხილი განასახიერებს დიდსულოვან, კეთილ ნებისა და პატივცემულ ადამიანებს. ზეთისხილი ამ შემთხვევაში წარმოადგენს წარჩინებულ ადამიანს, ლიდერის ტიპს, რომელსაც ძალაუფლება ეკუთვნის. ესენი არიან ისინი, ვინც აცნობიერებენ თავიანთ საზოგადოებრივ მდგომარეობას და სტატუსს არა

როგორც პრივილეგიას ან უპირატესობას სხვებზე, არამედ როგორც პასუხისმგებლობასა და სოციალურ მისიას. მათთვის ძალაუფლება არის არა საკუთარი მიზნების მიღწევის საშუალება, არამედ პასუხისმგებლობის ტვირთი იმ მისიაზე, რომელსაც მათი სტატუსი და პოზიცია აკისრებს. ისინი არიან კეთილშობილი, შეგნებული, პასუხისმგებელიანი, კულტურული, განათლებული, პატივსაცემი და გამორჩეული ადამიანები. ახლა გასაგებია, რატომ მიმართავენ ხეები პირველ რიგში სწორედ ზეთისხილის ხეს წინადადებით. ბრძენ ადამიანებს ყოველთვის სურთ თავიანთ ლიდერად იხილონ კეთილშობილი, გამორჩეული და პასუხისმგებლობის მქონე ადამიანი. მაგრამ ზეთისხილმა უარი თქვა - კეთილშობილმა ადამიანებმა რატომღაც უარი თქვეს პასუხისმგებლობის ტვირთზე.

ლეღვის ხის გამოსახულება რაღაც სასიამოვნო სიმბოლოა, რომელიც ტკბობასთანაა დაკავშირებული, მაგალითად, ლეღვის ნაყოფს, ლეღვს, ადამიანსთვის სასიამოვნო, ტკბილი გემო მოაქვს, ლეღვის ხისადმი გამეფების შეთავაზება სხვა არაფერია, თუ არა ხალხის სურვილი, აირჩიონ ისეთი ლიდერი, რომელიც მათთვის სასიამოვნო იქნება; ლიდერი, რომელიც გაამართლებს მათ მოლოდინებს და სურვილებს; ლიდერი, რომელიც იმის ნაცვლად, რომ იყოს მათთვის პასუხისმგებლობისა და მსახურების მაგალითი და მათაც ამისკენ მოუწოდოს, უბრალოდ დაამშვიდებს ადამიანებს და დააშოშმინებს მათ; არ ეტყვის მათ, რისკენ უნდა ისწრაფოდნენ, პირველ რიგში საკუთარი თავის გარდაქმნის გზით, არამედ ესაუბრება იმაზე, თუ როგორ მიიღონ მაქსიმალური სიამოვნება იმისგან, რაც არის, ან როგორ შეუძლიათ მიიღონ ცხოვრებისგან სიამოვნება და ტკბობა. **(ეზეკიელ წინასწარმეტყველი 33:30-33)**. მათ, ვინც ლეღვის ხეს ძალაუფლებას სთავაზობს, სურთ, ლიდერად დაინახონ ის, ვინც სასარგებლო იქნება მათთვის საკუთარი სურვილის აღსასრულებლად თანამედროვე თვალსაზრისით, ჩვენ ვსაუბრობთ იმაზე, რომ მდიდრები თავად ირჩევენ იმას, ვინც ხელს შეუწყობს მათ კიდევ უფრო მეტ გამდიდრებას. მაგრამ ლეღვმაც უარი თქვა შეთავაზებაზე. სასიამოვნო და ტკბილმა წინამძღოლმაც უარი თქვა ლიდერობაზე.

ვაზის გამოსახულება სასარგებლოს სიმბოლოა. როგორც სასარგებლოს სიმბოლო, ვაზი წარმოადგენს ყველასთვის რაღაც საშუალოს სამაგალითოსა და ეფექტურს შორის და სასიამოვნოს ზოგიერთისთვის, ამ შემთხვევაში მდიდრებისთვის.

ამგვარად, სთავაზობენ რა ვაზს მეფობას, ხეებს სურთ თავიანთი წრიდან აირჩიონ ვინმე, ვინც მცოდნე და ეფექტურია სახელმწიფო და ადმინისტრაციულ საქმეებში, ვინც იზრუნებს საერთო კეთილდღეობაზე ან უმრავლესობის სიკეთეზე. ვაზი განასახიერებს ლიდერის ტიპს, რომელიც შეეცდება შექმნას საზოგადოება, სადაც სამართლიანობა მიიღწევა არა მხოლოდ მდიდრებისთვის ან ძლევამოსილებისთვის, არამედ ღარიბებისთვის და სოციალურად დაუცველებისთვის. ეს არის ლიდერი, რომლის უნარი და ძალისხმევა მიმართული იქნება იმის უზრუნველსაყოფად, რომ საერთო რესურსები განაწილდეს საერთო სიკეთისთვის და არ გახდეს ეკონომიკური ექსპლუატაციის და სოციალური მანიპულაციის ინსტრუმენტი ან საშუალება ადამიანთა გარკვეული ჯგუფის ხელში. ის შეეცდება ბედნიერების მომტანი იყოს ადამიანთა დიდ ჯგუფისთვის და მისი ლიდერობის შედეგი იქნება ბევრი ადამიანისთვის მოტანილი სარგებელი. ის არ იქნება მაღალი სულისკვეთების ლიდერი (ზეთისხილის ხის გამოსახულება), არც ლიდერი, რომელიც სასარგებლო იქნება მხოლოდ ადამიანთა გარკვეული ჯგუფისთვის, რომელმაც აირჩია იგი მათი ინტერესების დასაკმაყოფილებლად (ლელვის ხის გამოსახულება), მაგრამ იქნება საქმიანი და პრაქტიკული ადამიანი, რომლის მსახურებაც უმრავლესობის საკეთილდღეოდ არის მიმართული. მაგრამ ამ იგავში ეს წინამძღოლიც (ვაზის გამოსახულება) უარს ამბობს იყოს ხალხისთვის სასარგებლო.

კვრინჩხი-ეკლის ბუჩქის გამოსახულება არის რაღაც უსარგებლოს, ველურის, აღვირახსნილობის სიმბოლო (**მეორე მეფეთა 23:6**). ყველა წინა ხისგან-ზეთისხილის, ლელვისა და ვაზისგან განსხვავებით, რომელთაგან, თითოეული გარკვეულწილად სასარგებლოა, ეკალი არანაირ ნაყოფს არ იძლევა და საერთოდ გაუგებარია, როგორ შეიძლება იყოს ის სასარგებლო.

იგავის ტექსტიდან პირდაპირ არ ჩანს, თუმცა კვრინჩხს - ეკ-

აღს ირჩევენ არა ხალხის რჩეულები-კეთილშობილები და დიდგვაროვნები, არამედ უბრალო ხალხი. მას შემდეგ, რაც პირველებმა შეწყვიტეს მეფის ძებნა, უბრალო ხალხმა გადანყვიტა თავის წინამძღოლად მოეძებნათ ადამიანი, რომლის ერთადერთი უპირატესობა იქნებოდა მკვლელობისადმი მიდრეკილება და შუბისა და ისრის ფლობა. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, კვრინჩხი - ეკალი იმიტომ აირჩიეს, რომ მას უპირატესობას არ ანიჭებდნენ განსაკუთრებით რჩეულები. ლიდერი, რომელსაც განასახიერებს კვრინჩხი - ეკალი, ნაცვლად იმისა, რომ ისაუბროს თავის ღირსებებზე და სარგებლიანობაზე, როგორც ეს იყო წინა ხეების შემთხვევაში, რომლებსაც შეეძლოთ ესაუბრათ საკუთარ კეთილსინდისიერებასა და სარგებლიანობაზე, ცარიელ დაპირებებს იძლევა და თან ემუქრება მათ, ვინც არ დაიჯერებს ამ ცარიელ დაპირებებს.

მან არც კეთილშობილება იცის, არც სარგებლიანობა და არც პროფესიონალიზმი. მისთვის ძალაუფლება არა მსახურება, არამედ ძალადობა და დაშინებაა. ის სიამოვნებით ეთანხმება მმართველობის შეთავაზებას, რადგან მას თავიდანვე გაუკუღმართებული წარმოდგენა აქვს ძალაუფლების შესახებ. ძალაუფლება, მისი გაგებით, არ არის პასუხისმგებლობის ტვირთი, არამედ უპასუხისმგებლო და აღვირახსნილი მმართველობა, ტირანია. მისთვის ძალაუფლება მმართველობაა, რომელიც არ აშენებს და არ ქმნის, არამედ მოაქვს ნგრევა და ქაოსი. ვინაიდან ეკალმა უარი არ თქვა, ეს იგავი არის წინასწარმეტყველური გაფრთხილება სწორედ ამ ტიპის ლიდერობის წინააღმდეგ - ლიდერობის, რომელიც არ არის გავლენიანი ან პასუხისმგებელიანი, მაგრამ არის დომინანტური.

რა ხდება იმ შემთხვევაში, როცა ზემოთ მოტანილი მიზეზების გამო კარგები უარს ამბობენ შეთავაზებულ ლიდერობაზე? მაშინ სცენაზე გამოდის „აბიმელექი“, რომელსაც ლიდერობა ესმის არა როგორც მსახურება, პასუხისმგებლობა, მისია, ღმერთის დავალება, არამედ როგორც ბატონობა, მდგომარეობა, სხვების მართვა საკუთარი სარგებლის მისაღებად. როდესაც კეთილშობილი, სასარგებლო და საქმიანები უარს ამბობენ

საკუთარ თავზე დიდი პასუხისმგებლობისა და მისიის აღებაზე ან სხვადასხვა მიზეზის გამო, საკუთარი წრიდან ვერ არჩევენ ღირსეულ ადამიანს, ავანსცენაზე ჩნდებიან „შემსრულებლები“, რომლებსაც ყველაფერი შეუძლიათ, ყველაფერი იციან. მხოლოდ მათ ზურგს უკან არაფერი აქვთ და არავინ არ დგას. ჩნდებიან ადამიანები, რომლებიც ფიქრობენ, რომ შეუძლიათ სხვების გაძღოლა, იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ მათ სხვა არაფერის გაკეთება არ შეუძლიათ. და ზუსტად იმის გამო, რომ ისინი სხვა ვერაფერს აკეთებენ და არასოდეს არც ერთი ვალდებულება არ შეუსრულებიათ, ასეთი ადამიანები ცარიელ დაპირებებს იძლევიან. ისინი მარტივად იძლევიან დავალებებს იმ მარტივი მიზეზის გამო, რომ ვერ წარმოუდგენიათ რომ დაპირებებს შესრულება უნდა. ისინი თვლიან, რომ დაპირებები იმიტომ უნდა გასცენ, რომ სხვებს მოეწონოთ. მათი დამოკიდებულება სხვების, განსაკუთრებით მათ მიმართ, ვისაც განსხვავებული ხედვა და აზროვნება აქვთ, ძალიან მარტივია - გზიდან ჩამოშორება, რათა ხელი არ შეუშალონ ნათელი მომავლის დანახვაში. მათ აქვთ მარტივი ინსტრუმენტი მათთვის, ვინც არ ეთანხმება და ეს არავითარ შემთხვევაში არ არის დიალოგი ან არგუმენტის ძალა, ეს არის მუქარა და ძალაუფლების არგუმენტი. პარადოქსულია, მაგრამ ადამიანები ზოგჯერ მიზიდულნი არიან ამ ტიპის ლიდერებისკენ, მოსწონთ რა ე.წ. „ძლიერი ხელი“ ამ ტიპის ლიდერებს ძალიან თანაუგრძნობს ბრბო და მათი გული ადვილად იხრება ასეთი სტილისკენ. მაგრამ ძალიან მცირე ხნის შემდეგ, იგივე ბრბო ან ხალხი, კენესის და წუნუნებს ასეთი ლიდერობის სიმძიმის ქვეშ და ოცნებობს მისი მმართველობიდან სწრაფ განთავისუფლებაზე.

დასკვნა

ლიდერობა იმაზე ბევრად მეტია, ვიდრე უბრალოდ იყო კარგი, პასუხისმგებლიანი და სასარგებლო იმაში, რაშიც თქვენ კარგი და სასარგებლო ხართ. სინამდვილეში, ლიდერობა არის გამბედაობა, რომ აიღოთ „პასუხისმგებლობის ტვირთი“ არა მხოლოდ იმაზე, რასაც თქვენ აკეთებთ, არამედ იმის გამოც,

რასაც სხვები აკეთებენ. ეს არ არის მხოლოდ უნარი და გამბედაობა, გადადგა სწორი და საჭირო ნაბიჯი სწორ დროს, არამედ არის გამბედაობა, ვიცხოვროთ ამ გადაწყვეტილების შედეგებით, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც შედეგები არ არის ის, რასაც ველოდით ან ვწინასწარმეტყველებდით.

იოთამის იგავი, კლასიკური იგავია ლიდერობის შესახებ, რადგან ის, ჩემი აზრით, არ პასუხობს, არამედ აყალიბებს საკვანძო კითხვას ლიდერობის შესახებ: რატომ ამბობენ უარს კარგები ან ვერ არჩევენ თავიანთი წრიდან ღირსეულ ადამიანს? იგავის გზავნილის სიღრმე ორმხრივია და მიმართულია კეთილი ადამიანებსკენ: ერთის მხრივ, ის უსვამს წინასწარმეტყველურ კითხვას ყველას, ვისაც შეუძლია რაიმე სარგებლის მოტანა, ვინც უკვე იპოვა თავისი ნიშა ცხოვრებაში და პასუხისმგებლობით იკავებს მას, არის თუ არა ეს მათი შესაძლებლობის ზღვარი და აყენებს მათ გამონვევის წინაშე, იფიქრონ უფრო დიდზე, უფრო საპასუხისმგებლოზე. მეორეს მხრივ, ეს იგავი არის წინასწარმეტყველური გაფრთხილება მათთვის, ვინც ვერ გადაწყვიტა და უარი თქვა ეფიქრა და ეოცნება უფრო დიდზე. იგავი აფრთხილებს მათ, რომ თუ ისინი არ გაბედავენ, მაშინ გაბედავენ ისინი, ვისი გამბედაობაც დამლუპველია და ვისი ამბიციები და სურვილები გაუკუღმართებულია. ასეთების მმართველობის შემდეგ კარგ, კეთილსინდისიერ, კეთილშობილ და წესიერ ადამიანებს კვლავ მოუწევთ ნანგრევების აღდგენა. ასე რომ, იქნებ სჯობს თავიდანვე არ თქვა უარი, განსაკუთრებით მაშინ, თუ შენი მომავალი მენეჯერობასთანაა დაკავშირებული.

გამოყენებული ლიტერატურა :

1. http://www.orthodoxy.ge/tserili/biblia_sruli/dzveli/msajulni/msajulni-9.htm
2. https://bookap.info/psyanaliz/noymann_glubinnaya_psihologiya_i_novaya_etika/gl8.shtm
3. Диармайд Маккалох, Христианство. Три тысячи лет, М. Издательство Эксмо, 2018 г.

4. Азимов А.Путеводитель по Библии. Ветхий Завет, М.Издательство Центрполиграф, 2016

5. http://library.church.ge/index.php?option=com_content&view=category&id=45&layout=blog&Itemid=65&lang=ka

REFERENCES:

1. http://www.orthodoxy.ge/tserili/biblia_sruli/dzveli/msajulni/msajulni-9.htm

2. https://bookap.info/psyanaliz/noymann_glubinnaya_psihologiya_i_novaya_etika/gl8.shtm

3. Diarmaid McCulloch, Christianity. Three thousand years, M. Eksmo Publishing House, 2018

4. Azimov A.A guide to the Bible. The Old Testament, M. Publishing House Tsentrpoligraf, 2016

5. http://library.church.ge/index.php?option=com_content&view=category&id=45&layout=blog&Itemid=65&lang=ka

BIBLICAL RETHINKING OF LEADERSHIP

Merab Mikelashvili,

Academic Doctor of Economics,

Professor of GTU,

m.mikelashvili@gtu.ge

RESUME

Studying leadership shows, that there's no one distinct definition or type of a leader and that every period, social and cultural context demands different types of leaders. The social-political and religious-ideologic contexts, or hystoric periods can actualize a certain type of a leader and highlight some characteristics of it. Though, we should know, that this mustn't be the only type of a leader.

For some people, being a leader means being successful, and suc-

cess is defined by quantitative, tangible achievements. For others, being a leader is a consequence of discovering some principles and achieving success, something important in life. For some, who they become is more important than what they achieve regarding leadership. There are people who assess success and being a leader is valued by others and mostly after death - because they have discovered something not to live, but to die for and live without thinking about success and leadership, which is not something you saw in yourself but what others saw in you.

When talking about leadership, all the definitions and characteristics of being a leader are very different. Supposedly, in business and not only, there's one question that arises while observing leaders: why is it that mostly people, who can lead others and whom people follow voluntarily don't want to be a leader, - and those who don't have ability to lead and whom people follow aversely, are so passionate about being a leader that they often break the laws of the play? Biblical rethinking of leadership might become a guide on the road of answering that question.

Keywords: biblical leadership, leader thinking, symbolic types of a leader, moral leader.